
NEYE İNANIYORUM?

CORNELIUS VAN TIL

KUTSAL YAZI'NIN KENDİSİNİ DOĞRULAYAN MESİH'İ

Kutsal Yazı'nın kendi kendisini doğrulayan Mesih'i söylediğim herşeyde her zaman benim başlangıç noktam olmuştur. Yazı'nın devamında bu noktanın çeşitli problemler için gerekliliği daha da açık bir şekilde görülecektir. Bu bölümde, İsa'nın felçli bir adamı iyileştirmesi olayını inceleyeceğim.

Mar.2: 5-7 İsa onların imanını görünce felçliye, "Oğlum, günahların bağışlandı" dedi. Orada oturan bazı din bilginleri ise içlerinden şöyle düşündüler: "Bu adam neden böyle konuşuyor? Tanrı'ya küfrediyor! Tanrı'dan başka kim günahları bağışlayabilir?" Yahudiler tekrar tekrar İsa'yı Tanrı'ya küfretmekle suçladılar. Tam da bu nedenden ötürü O'nu çarmıha gerdiler.

Kendilerine Ferisiler denen bu Yahudiler oldukça ortodokstular. Musa'nın ve Peygamberler'in adlarıyla yemin ederlerdi, İbrahim'i babaları olarak ve İbrahim'in Tanrı'sını ise kendi Tanrıları olarak görürlerdi. "Diğer uluslar gibi politeist olmadığımız için sana şükrediyoruz Tanrımız." Yahudiler için sadece tek bir Tanrı vardı ve sadece tek bir Tanrı olabilirdi.

Yas.6: 4 "Dinle, ey İsrail! Tanrımız RAB tek RAB'dir (Yasanın Tekrarı 6:4).

Bu yüzden İsa, Baba'yla birlikte olduğunu söylediğinde O'nun aslında Tanrı'ya küfrettiğinden eminlerdi. Sadece insan olan bu İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğunu iddia etmesi ne büyük bir hakaretti. Yeryüzündeki yaşamı elinden alınmalıydı!

Bu, tek Tanrı, tek gerçek Tanrı, Musa'nın Tanrısı için ne büyük bir gayretti. Tabii ki de hiçbir insanın çarmıha gerilerek işkence görmesi düşüncesinden hoşlanmamışlardı. Fakat Musa'nın Tanrısı bunu istemektedir. İnsanların bu adam için olan duygusal sevgilerinden onları kurtarmak zorundayız. Görünüşe bakılırsa aradan çok geçmeden gerçekten insanları "kurtarmışlardı". Yuhanna 18: 40 Onlar yine, "Bu adamı değil, Barabba'yı isteriz!" diye bağıştılar. Oysa Barabba bir hayduttu.

Aslında bu olayın garip olan kısmı, Yahudi liderlerinin İbrahim'in Tanrısı'na hiç de hizmet etmiş olmamalarıdır. Etraflarındaki uluslar, özellikle de Grekler gibi Yaratıcı'ya tapmak yerine yaratılana tapmaya başlamışlardı. Doğru ve yanlış birbirinden ayırt edebilmek için kendi ahlaki farkındalıklarıyla birlikte doğru imandan sapmışlardı. "Yaşayan Torah"

kavramlarıyla birlikte hem Yasa'nın değişmezliğini hem de aynı zamanda "yeni ahlak" prensiplerini yerine getirebiliyor veya getirebildiklerini düşünüyordular.

Ferisiler'in bu karşı çıkışlarının ortasında İsa'nın kendisini Tanrı'nın Oğlu ve İnsanoğlu olarak tanımlamasının önemi ortaya çıkmaktadır. Ferisiler ve İsa arasındaki her tartışma, içerisinde mutlaka İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğu, böylece de Mesih'in kendisi olduğu iddiasını barındırmaktaydı. Bunun karşılığında ise İsa Ferisiler'e, Eski Antlaşmanın her bir sözünü tamamen çarpıttıklarını söylemişti.

Bu yüzden Yahudiler'in İsa'yı Tanrı'ya küfreden birisi olarak görmeleri oldukça doğaldı. Eğer İsa'nın vaadedilen Mesih ve Tanrı'nın Oğlu olduğu iddiası doğru idiye o zaman bu Ferisiler tamamen sapkın ve isyancıydılar. Entellektüel, ahlaki ve ruhsal olarak söyledikleri ve yaptıkları herşeyde hatalıydılar. İsa Ferisiler'e babalarını şeytan olduğunu söylediğinde bunu itiraf edebilirler miydi? İsa Ferisiler'e her ne kadar İbrahim'in soyundan gelseler de ruhsal olarak İbrahim'in çocukları olmadıklarını söylediğinde haklı olabilir miydi? İsa, "Ama ben sizi bilirim, içinizde Tanrı sevgisi yoktur." Dediğinde bunda haklı olabilir miydi?

Hristiyanlar olarak bizler Ferisiler'den daha iyi veya bilge değiliz. Mesih, sözü ve Ruhu aracılığıyla kendisini bizimle tanıtmış ve bunun aracılığıyla da aynı zamanda kim ve ne olduğumuzu açıklamıştır. Herşeyden önce bir Hristiyan olarak İsa'nın kendi kişiliği ve işi hakkındaki verdiği tanıklığa inanıyorum. İsa halkını günahlarından kurtarmak için dünyaya gönderildiğini söylemektedir. İsa, Ferisiler'den yapmalarını istediği aynı şeyi benim de yapmamı istemektedir – kendisine tanıklık eden Kutsal Yazılar'ı incelemeyi. Mesih, Ruhu'nu yüreğimde yaşaması için göndermiştir öyleki herşeyi, O'nun söylediği şekliyle anlayabileyim ve inanabileyim. O'nun Ruhu aracılığıyla şu sözlerini anlamayı öğrendim: "Yol, gerçek ve yaşam benim". Her düşüncemi tutsak edip Mesih'e itaat etmeye yönlendirmeye ve hiçbir gerçeği, benim ve dünyanın Yaratıcı-Kurtarıcısı olan Mesih'le olan ilişkisinde doğru olarak görmeden anlayamayacağımı gerçeğine her gün tekrardan yönlendiriliyorum. O'nun krallığını ve doğruluğunu herşeyin üstünde tutarak arıyorum. O'nun Ruhu'nun benim ruhumla birlikte ettiği tanıklıktan yola çıkarak Rab'de olan çabalarımın boşa olmadığını biliyorum. "Kime inandığımı biliyorum. O'nun bana emanet ettiğini o güne dek koruyacağına güvenim vardır (2. Timoteos 1:12). Bütün yaşamım, ailemdeki yaşamım, kilisemdeki yaşamım, toplumdaki yaşamım, müjdenin bir hizmetlisi ve bir Hristiyan inanç savunması öğretmeni olarak görevim Pro Rege sancağının altında birleşmektedir. Cehennemin kapıları, yeryüzünde ve gökyüzündeki herşeyin kendisine bağışlanmış olduğu Mesih'in zaferine karşı galip gelemeyecektir.

MESİH'İN BANA YAZDIĞI MEKTUP

Mesih'le kişisel olarak hiç karşılaşmadım. Yine de İsa bana bir mektup yazdı. Mesih bunun için yardımcıları seçmiştir. Gerçeğin Ruhu olan Ruhu aracılığıyla bu yardımcıları, Mesih'in benden bilmemi istediği şeyleri yazdılar. Ardından Rabbim, gökyüzünden Pentekost gününde Kutsal Ruhu'nu kurtarmak üzere dünyaya geldiği insanların tümüne, içlerinde yaşaması için göndermiştir. Tanrı'nın lütfuyla da ben de onlardan birisiyim. Hep birlikte Mesih'in halkı olarak O'nun kilisesini oluşturmaktayız. Mesih bizde ve bizim aracılığımızla kendi krallığını oluşturmaktadır. Çarmıhın bir askeri olarak, içimde onun gücüyle

desteklenerek, insanların yüreklerinde kendi krallığını kurmaya ve tüm insanların zararına çalışmak için her fırsatı kollayan Şeytan'a karşı her gün savaşıyorum.

Mektubunda Mesih, bütün insanların tek bir kandan olduklarını çünkü hepsinin Tanrı tarafından yaratıldıklarını söylemektedir. Bu şekilde bütün insanlar Tanrı'nın çocukları olarak O'nun benzerliğinde yaratılmışlardır. Fakat normal doğum yoluyla tüm insanlığın kendilerinden geldiği ilk çift Tanrı'ya karşı günah işlemişlerdir. Tanrı eğer gösterdiği yolda giderlerse yaşayacakları sevinci onların gözlerinin önüne sermişti. Bu yol, Yaratıcıları ve her iyiliğin kaynağı olan Tanrı'ya olan sevgi ve itaatti. Fakat ilk anne ve babamız Şeytan'la yüzyüze geldiler. Şeytan onlara, Tanrı'dan bağımsızlığını ilan ettiğiden beri ne kadar özgür olduğunu anlatmıştı. Kendi kendisine karar veren insan, "iyiliğin doğasının" ne olduğunu da Tanrı'nın bu konuda ne söylediğini önemsemeksizin kendisi karar verebilmelidir.

Adem, Şeytan'ın ne demek istediğini anlamıştı. "Haklısın Şeytan, ilk olarak böyle bir Tanrı'nın bizim için neyin "iyi" olduğunu bilip bilmediğine, ona itaatsizlik ettiğimiz zaman ne olacağına karar verecek şekilde tarihi kontrol edip etmediğine ve bizden kesin bir itaati talep edecek hakka sahip olup olmadığına karar vermek zorundayım. Bu konular hakkında karar verdikten sonra eğer cevabım "evet" ise o zaman O'na itaat edeceğim. Bu cevabı bulmadan önce ise asla!

Fakat bu konularda karar verme hakkını kendi üzerine alarak Adem çok önceden bu sorulara olumsuz cevap vermeye karar vermiş olmuştur. Eğer Tanrı bizim için "iyi" olanı bilen, meydana gelen herşeyi kontrol eden ve sorgusuz itaati talep edecek bir hakka sahip olansa o zaman insan O'nun sözüne itaat edecektir çünkü bu O'nun sözüdür. İtaatsizliğiyle birlikte Adem "özgür" bir adam olmuştur.

Fakat Şeytan'ın hesaplamaları yanlış çıktı. Tanrı'nın tarihin akışını kontrol ettiğini inkar ederek Şeytan bütün insanlığı kendisine kazandırmaya çalıştı. İlk Adem'de başarılı olarak aynı hilesini ikinci Adem'de de denedi. Fakat ikinci Adem, Şeytan'ın planlarına şöyle cevap verdi: "Çekil önümden Şeytan" ve "Şöyle yazılmıştır"! İkinci adam Tanrı'nın sözünü hem almıştı hem de çok iyi biliyordu çünkü O Tanrı'ydı, Söz'ün ta kendisiydi. O yaşadığı yaşamı daha önceden yazdıklarına göre yaşamıştı. Çarmıhta söylenen "susadım" sözleri bile yazılmış olana uygun olarak söylenmişti.

Yazılanlar, Şeytan'ın ve onun ordularının yüzüne karşı söylenen, halkını günahlarından kurtarmak için verdiği vaatten oluşmaktaydı. Bu vaade göre onların uğruna kendisini adayarak kurtaracağı kişilerin En Yüce Rahibi olacaktı. "Ağaca asılan her adam lanetlidir." Tıpkı Musa gibi halkına kurtuluş mesajını ileten, kendilerini bir yalana inandırmaya zorlayan Şeytan'ın çabalarının önünde halkını gerçekle temellendiren Peygamberleri olacaktı. Şeytan'ın Ferisiler'in ki gibi insanın kendi doğruluğuna dayanan krallığını kurma çabalarına karşılık "kutsallarının" seçilmiş ulusunu kurmak üzere Kralları olacaktı.

O geldi, gördü ve galip geldi: tarihte Tanrı'nın gazabından merhametine geçişi sağladı. Yeni bir çağ, lütuf ve görkem çağı gelmişti. Mektubunda Mesih, bu yeni çağdan bahsetmektedir. Bu mektubun büyük bir kısmı bizlere Pavlus aracılığıyla yazılmıştır. Mesih'in krallığının genişlemesinin büyük bir kısmı O'nun kulu Pavlus'un sayesinde gerçekleşmiştir. Peki Pavlus Mesih'in hikayesini nasıl anlatmıştı?

Romalılar mektubunda Pavlus, insanlığın söz dinlemez yolundan bahsetmektedir. Dünyanın başlangıcından beri Tanrı'nın gerçeğiyle yüzleştirilmiş olan Yahudiler ve Grekler, Tanrı'nın gerçeğini bir yalanla değiştirmişler ve Yaratan'dan çok yaratılana tapınmışlardır. Bilgilerinde Tanrı'ya yer vermemeyi seçtiklerinden Tanrı'nın gazabı Tanrı'nın esinini korkunç ve yıkıcı bir sel gibi gören bu insanlara göklerden açıkça gösterilmektedir. Böylesine bir tufan veya sel Tanrı'ya Oğlu aracılığıyla dönmeyi reddeden kişiler içindir.

Adem'in çocukları olarak devamlı kendileri ve Tanrı hakkındaki gerçeği örtmeye çalıştılar. Her bir gerçeği olduğundan farklı olarak gördüler. Edebiyat-drama, şiir ve felsefe aracılığıyla dünyanın aslında Tanrı'nın bir malı olmadığını ve kendilerinin de Tanrı'nın benzerliğinde yaratılmadıklarını kanıtlamaya çalıştılar. Hem Yahudiler hem de Yahudi olmayanlar kendileri, kendi dünyalarının geçmişi, şimdiki zamanı ve geleceği hakkındaki gerçekler konusunda kendilerini körleştirdiler. Tanrı'nın bir yaratığı olmayarak böylesine bir varlığa karşılık günah işlemiş olamazlardı. Bu yüzden bu kişilere göre günahların bağışlanması için Mesih'in kefareti sağlayan kurbanına ihtiyaç duymamaktadırlar. İstefan'ın Yahudiler için söyledikleri Yahudi olmayanlar için de geçerlidir: kendi yıkımları için devamlı Kutsal Ruh'a karşı gelmektedirler.

Areopagus'taki (Ares Tepesi Kurulu Elç İşl 17:9) konuşmasında Pavlus, dirilmiş Mesih'i, Tanrı'nın antlaşmasını bozan ve geçici olarak Tanrı'nın yargısından kaçan Yahudi olmayan uluslara duyurmaktadır. Pavlus, varlığın ve bilginin doğasını, İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı'nın muhtemel olarak var olup olmadığını araştırmak için kendisini bu kişilerle aynı seviyeye koymamaktadır. Tam tersine onlara gayet açık olarak bilmediklerini söyledikleri şeyi kendisinin bildiğini söylemektedir. Onlara, cahilliklerinin özrünün olmadığını çünkü Tanrı'nın kendilerine kendileri kadar yakın olduğunu söyler. Bu yüzden yargı gününde dirilmiş Rab Mesih'in önünde doğruluk giysileri olmadan durmamaları için tapındıkları putlardan tövbe ederek yaşayan Tanrı'ya dönmelerini söyler.

Pavlus'un Grekler'e vaaz edişi Nuh'un kendi dönemindeki insanlara vaaz edişine oldukça benzerdi. Nuh insanları kendi yıkımlarına neden olacak bir tehlikeden kaçmaları için uyardığında bu kişiler bu tip uyarıları kendi bilgeliklerine göre doğru bir şekilde yorumladıklarından oldukça emindiler. "Hiçkimse Tanrı'nın Nuh'la konuştuğu "gerçeğini" kabul etmeden Nuh'un iddialarını desteklemek için elimizde hiçbir "gerçeğin" veya "geçerli nedenlerin" olmadığını söylediler. Fakat elimizde olan tek şey Nuh'un sözleridir ve Nuh kimdir? Fakat dünya üzerindeki son kişi de boğulurken kendilerinin ve bilgeliklerinin aslında ne olduklarını gördüler: Aptallık. Ama artık çok geçti. Zamanın sonunda da Kuzu'nun öfkesiyle karşılaşıldığında insanlar kendilerinin ve bilgeliklerinin aslında ne olduklarını görecekler ve Tanrı'nın öfkesi üzerlerine gelmesin diye tepelere bizi örtün diyeceklerdir.

Pavlus Grekler'in kendilerini kendi felsefelerinin terimleri içerisinde tanımlamayacaklarını biliyordu. Grekler için "Kaos" ve "Yaşlı Gece", Pavlus'un dünyanın kaynağı ve kaderi hakkında onlara söyledikleriyle bağdaştırabilecekleri tek kavramlardı. Yaratılış ve ilahi takdirin yerine başka bir şey bulabilmek için mutlak rasyonalite (birlik) ve mutlak şans (farklılık) kavramlarını "şekil" ve "madde" terimleriyle farklı biçimlerde açıklamaya çalıştıysalar da başarılı olamadılar. Bu şekilde bile Pavlus Greklere kendi inandığının mantıklı, onların inandığı şeylerin ise saçmalık olduğunu Grekler'in "kanıtlamak" kavramının farklılığından dolayı başaramadı. Pavlus ikinci Adem prensibini "kanıtlayabilmek" için ilk "özgür" Adem prensibini bile anlatamadı. Pavlus, kendisini dinleyenler gibi o ana dek anlattığı bütün herşeyin Hristiyan olmayan bir zihin yapısına sadece aptallık veya saçmalık olarak geldiğini farkettiler. Kutsal Ruh aracılığıyla Tanrı'nın

Mesih'teki gerçeğini görebilecekleri gözler verilmedikçe Grekler için bu sözlerin tek bir tanesi bile anlamlı değildi. Pavlus, Ruh bu kişilere merhametinden dolayı ışıık ve yaşam vermedikçe doğal insanın devamlı olarak ve nefes aldığı sürece, Mesih'n yanlış, Şeytan'ın ise doğru olduğunu söyleyeceğini biliyordu.

İşte bu, Mesih tarafından bana ve tüm kiliseye yazılmış mektuptur. Babamın bana ve tüm aileye okuduğunu hatırladığım Mesih'in mektubu budur. Mesih'in hizmetkarları tarafından kilisede duyduğum mektup ta budur. O günlerdeki her hizmetkarın bir V.D.M diploması (Verbum Dei Minister – Tanrı Sözü'nün Hizmetkarı) vardı. Bu yüzden inanç savunması öğretmenliğine atandığım zaman yalnızca master (Th.M) ve doktora (Ph.D) derecemi değil, herşeyin üzerinde V.D.M derecemi de düşünmem benim için çok doğaldı. İlk iki derecem üçüncü dereceye sadık olabilmem için gerekli olan araçlardan başka birşey değillerdi.

Düşündüm ki, başka ne türlü Reformasyon'un bir izleyicisi olabilirdim ki? Calvin ve Luther, Mesih'in kilisesinin gelişimi için Kutsal Yazılar'ı açıklamışlardı. Tanrı'nın halkı için Tanrı'nın Sözü'nü Roma'nın sapmış kilisesinden kurtarmışlardı. Calvin, Luther ve diğer Reformcular Kutsal Yazı'nın gerekliliği, otoritesi, yeterliliği ve eşsizliğinde ısrar ettiklerinde aslında Pavlus'un şiddetle karşı çıktığı Grek düşüncesinden kaynaklanan tüm Roma Katolik teolojisine karşı çıkıyorlardı.

Reformcuları izlemeye istekli olarak, benden önce gelerek benimle aynı arzuya sahip olanların yazdıklarını okumam ve takdir etmem çok doğaldı. İlk olarak Abraham Kuyper ve Herman Bavinek'in yazılarını okudum. Bu kişilerin görüşleri ne kadar temel, basit ve genişti! Onlara göre Kutsal Yazı düşüncesi asla Kutsal Yazı'nın mesajından ayrı tutulmamalıydı.

Örnek olarak Roma Katolikleri bu iki kavramı birbirinden ayırarak günah ve kurtuluş kavramlarını bozmuş oldular. Roma'nın öğretisine göre bir günahkarın kutsal bir kişiye dönüşmesi “varlık skalasındaki” metafiziksel bir yükseliş süreciydi. Bu Grek-Hristiyan kurtuluş metafiziği kendisiyle birlikte yanlış bir Kutsal Yazı görüşü getirdi. Bu görüşe göre Kutsal Yazı tam anlamıyla “yeterli” olamaz. Roma Katolik Kilisesi kendisini yazılı vahye devam eden bir vahiy aracı olarak eklemekte ve bu sayede Kutsal Yazı'nın yeterliliği inkar edilmektedir. Bavinek'in de söylediği gibi kurtuluş mesajının doğası ve Kutsal Yazı'nın doğası birbirlerinin içerisinde bulunmaktadır.

Reform bakış açısından bakıldığında ise, yeterli bir şekilde Tanrı'nın hakimiyeri doktrinine sahip olmayarak evanjelik denen ve Reform olmayan diğer teolojiler de ayrıca yeterli bir Kutsal Yazı görüşüne sahip değillerdir. İradeleri tamamen kendisine dayanmayan sayısız insan yüzünden tarihin akışını kontrol edemeyen bir Tanrı kurtuluşu sadece çıplak bir “olasılık” yapabilir. Mesih boş yere ölmüş olabilir. “Özgür” olarak bütün insanlar “Tanrı tarafından verilmiş özgürlük” denen haklarını sonsuz yaşam çekini alıp Cennet Bankasına yatırmayı redderek kullanabilirler. Tanrı'nın insanları kendisi için yaşamak üzere çağıran planı hiç farkına varılmadan geçmiş bile olabilir. Kutsal Yazı'nın her bir ana öğretisi böyle bir şeyden hiçbir şekilde bahsetmemektedir. Tanrı Tanrı'dır. Mesih kendi halkı için yerine getirmek üzere geldiği işi tamamlamıştır. Yalnızca dünyanın başlangıcından itibaren Mesih'te olanlar Mesih'le birlikte çarmıhta ölmüşlerdir. Mesih koyunlarının kurtuluşunu “olasi” kılmamış, onları kurtarmıştır. Bu yüzden Reform olmayan evanjelik teolojideki özgür irade kavramı yalnızca sadece lütufla kurtuluş doktrinine zarar vermekle kalmamakta aynı zamanda Kutsal Yazı'nın yorumlanmasında ana araç olarak gördüğü insan özgürlüğünün

deneyimlerini kullanarak Kutsal Yazı'nın kendisini geçersiz kılmakta ve Kutsal Yazı'nın ve Kutsal Ruh'un insanların ruhlarını ele geçirmedeki gücünü otoritesini ve gerekliliğini inkar ederek Kutsal Yazı'nın kendisini inkar etmiş olmaktadır. Bu görüşe göre Kutsal Ruh ve Tanrı'nın Sözü insanları değiştirmemektedir, ilk önce insan değişmeye istekli olmalıdır. İşte bu yüzden Reform olmayan herhangi bir teoloji hiçbir şekilde "Kutsal Ruh'un teolojisi" olarak tanımlanamaz. "Kutsal Ruh'un teolojisi" olarak anılma hakkını kaybeden herhangi bir teoloji aynı zamanda "Tanrı Sözü'nün teolojisi" olarak anılma hakkını da kaybetmiş demektir. Bu yüzden G. C. Berkouwer'in "Reform teolojisinin izole edilmiş Kutsal Yazı görüşü"nden bahsetmesi şaşırtıcı değildir.

Bu nokta, özellikle varoluşçu teoloji konusunda daha da büyük bir onay almaktadır.

Eğer Reform olmayan evanjelik teolojiler subjektivizme meyilliyse, modern evanjelik olmayan teolojiler çıplak ayak üzerinde durmaktadırlar. Örnek olarak Karl Barth'ın teolojisini ele alalım. Barth, objektif bir vahyin dengeli bir şekilde verilemeyeceğini iddia ediyordu. Ona göre Ortodoks teoloji Tanrı'nın aktif vahyini yaşamayı içinde yaşam olmayan bir şekilde çevirmişti. Bu yüzden Barth sözlü esinden bahsettiğinde bunu kendi sistemine uygun bir şekilde açıkladı. Kutsal Kitap'ı "rastlantısal ilişkiler" boyutuna indirgemekle ortodoksluk, insan ve Tanrı arasındaki bütün dini ilişkiyi kişisel olmayan kavramlara ve fikirlere indirgemiş oluyordu. Ortodoksluk, Tanrı'nın özgürlüğünü kontrol eden "kutsal profesörlerin" teolojisiydi. Ortodoksluğun Tanrı'sı, yani Kalvinizm'in Tanrısı, her şeye egemen bir Tanrı değildir. Calvin'in Tanrısı evrensel ve her şeye hakim lütfun Tanrısı değildir !

NOT: Van Til "ortodoks" veya "ortodoksluk" terimlerini kullandığında anlatmaya çalıştığı, mezhep olarak bilinen ortodoks kilisesi veya bunun öğretileri değil, kelimenin literal anlamında kullanımıyla "doğru yolda olan" teolojiyi kastetmektedir. Ortodoks tanımıyla ele aldığı teoloji ise Reform teolojisidir.

Bu yüzden subjektif bir şekilde sunulan Barthçı her şeye egemen, özgür lütfun soteriyoloji kendi içerisinde tamamen yeni ve radikal bir Kutsal Yazı anlayışı taşımaktadır diyebiliriz. Bu subjektif mesajı bize ulaştırdığı ölçüde Kutsal Kitap Tanrı Sözü olarak anılabilir. Barth için Kutsal Kitap Tanrı Sözü'dür demek bizim bildiğimiz gibi Tanrı'nın tarihteki ayırt edilebilir vahyi anlamına gelmemektedir.

Şu ana kadar verilen Roma Katolik, Arminyusçu-Wesleyan-Luteran ve modern teolojideki Kutsal Yazı görüşlerinden (1) Kutsal Yazı fikrinin Kutsal Yazı'nın mesajından asla ayrılamayacağını, (2) bu Reform olmayan evanjelik teolojilerin ve modern teolojinin hiçbirisinin Rab Mesih'in insana mutlak bir otoriteyle konuştuğu bir Kutsal Yazı anlayışına sahip olmadıkları çok açık bir şekilde gözükmemektedir. Kutsal Yazı'nın kendisini onaylayan Mesih'i bu teolojiler için merkez noktası değildir. Bu şekilde de hiçbir zaman bu teolojilerdeki herhangi bir inanç savunması sisteminde merkez rolü oynamayacaktır.

İlk olarak detaylı bir şekilde Katolik formunda Thomas Aquinas'la ardından Protestan formunda Joseh Butler'la sunulan geleneksel metod, insanın bir ölçüde otonomiye sahip olduğu, yer-zaman dünyasını bir ölçüde birbirlerine bağımlı oldukları ve insanın mutlak anlamda kendisi için kendi epistemolojisini (bilgi felsefesi) yaratması gerektiği varsayımı üzerine kurulmuştur.

Geleneksel metod, teslimiyeti talep etmesi gereken bu temel noktalarda taviz veren bir kişiliğe sahipti. Bu şekilde olarak ta her zaman sinir bozucu olmaya devam etti. Geleneksel

metod doğal insanı Tanrı'nın Ruhu'nun işinden ayrı olarak otoriter Tanrı Sözü hakkında karar verecek mutlak yargıç olarak atadı. Kendi entellektüel araçlarını kullanarak insan önce Tanrı Sözü'nün üzerine kendi onay damgasını vurmakta ancak bu noktadan ve bu yüce davranıştan sonra Tanrı Sözü'nü dinlemektedir. Tanrı Sözü ilk olarak insanın iyi ve kötü, doğru ve yanlış testinden geçmek zorundadır. Fakat Hristiyan olmayan bir kişiye bunu söylediğinizde, söyleyeceğiniz diğer şeyleri neden önemsesin ki? Zaten bu kişiye olduğu şekilde gayet doğru olduğunu söylemiş oldunuz. İşte bu noktadan sonra Kutsal Yazı'daki "kararmış zihinler", "cahillik", "ölü adamlar" ve "kör kişiler" terimleri Hristiyan olmayan bir kişi için hiçbir anlam ifade etmeyeceklerdir. Bu metodu kullanarak doğal insanın sorunlu akıl yürütüşü aslında onaylanmış olmaktadır. Hristiyan imanını reddetmek için ihtiyacı olan tek şey de budur.

Bu yüzden, Reform teologlarının ve inanç savunmacılarının bile Kutsal Yazı'nın tanıklık ettiği Mesih'i tutarlı bir şekilde savunmalarındaki başarısızlıkları görmekle yeni bir yolun izlenmesinin gerekliliği benim için daha da açık hale geldi. Buna rağmen bu görevi tek başıma üstlenmedim. Teoloji konusunda nasıl Kuyper ve Bavinck'ten çok şey öğrendiysem bu konuda da diğer insanlardan çok şey öğrendim. Hristiyan inanç savunmasının Kutsal Yazı'nın tanıklık ettiği Mesih'e odaklanmak olduğunu kavradığımdan ötürü, Mesih'in kişiliği doktrinin savunması ve gelişimi konusunda kilisenin tarihsel ve teolojik gelişiminden öğrenmem gereken çok şeyin olduğunu gördüm.

İ.S 325 yılındaki İznik konseyinde Mesih'in kendisi hakkında ve elçilerin Tanrı hakkında öğrettikleri tek doğru öğretinin, Üçlülükün üç kişisinin de eşit olarak mutlak oldukları sonucunda birleşmek olduğuna karar verdiler. Kilise, Oğul'un Baba'dan herhangi bir ontolojik anlamda aşağıda olduğu öğretisini reddetti. Herman Bavinck bu konseyde tartışılan konuyla ilgili olarak, Tanrı'yı herhangi bir şekilde kendisinde değişiklik meydana getirerek insanla birleştirmenin Tanrı'yı Tanrılıktan soymak olduğuna işaret etti.

Kadıköy konseyi se özellikle Mesih'in tanrısal doğası ve insan doğası arasındaki ilişki konusundaki zor sorulara cevap bulmak için toplanmıştı. İ.S 451 yılında kabul edilerek Mesih'in insan ve tanrısal doğalarının birbirlerine karışmadıklarını, birbirleriyle değişebildiklerini, bölünemez ve ayrılamaz olduklarını söyledi. İlk iki tanım Ötikenciler, diğer iki tanım ise özellikle Nestoryancılara yöneltilmişti.

Mesih'in doğasını anlayabilmek için kilisenin ortaya koyduğu bu çaba teolojik ve inanç savunması anlamında çok önemliydi. Mesih'in kişiliğiyle ilgili Kutsal Kitap öğretisi açık olarak anlaşılana kadar Mesih'in işini anlamak oldukça bulanıklaşmaktadır. Buna rağmen Mesih'in kişiliği, O'nun halkı için başardıklarını anladığımız ölçüde daha da belirgin bir hale gelmektedir. Bu son noktada Reform inanç açıklamalarına bakmak daha yararlı olacaktır. Bu açıklamalar Kutsal Ruh'un, Mesih'in işinde nasıl çalıştığını açıklama konusunda daha kesin tanımlar vermektedirler.

Örnek olarak Belçika İnanç Açıklamasında'ki şu kısmı alalım: " Beşinci madde

Reformcuların zamanına kadar bizlere hizmet eden ve Mesih'in Sözü olan Kutsal Ruh konusunda doğru bir görüş belirtme konusunda dünyaya herhangi bir açıklama veren bir kilisenin pek de var olmadığını görüyoruz. Yalnızca Reform inanç açıklamalarında Mesih'in Ruhu'nu koyunlarını kurtarmasında Mesih'in işinin temel bir parçası olarak görüyoruz.

İşte bu üç alanda kilisenin Mesih'in kişiliği ve işi konusundaki anlayışının gelişimini görüyoruz. Bireysel teologlar da bu davanın gelişimine katkıda bulunmuşlardır. Bunlardan birisi Tertulyan diğeri ise Agustin'di. Bu iki adam da Mesih ve O'nun işleri konusunda büyük görüşlere sahiptiler. İkisi de Mesih'in kurtuluş işinde Kutsal Ruh'un merkezîyetinin önemine işaret ettiler. Bu konularda imansızlarla olan tartışmalarında ellerinden geldiği kadar tutarlı olmaya çalıştılar. Bu açıdan bakıldığında Tertulyan çabalarında Agustin'den daha başarılı olmuştu.

B.B Warfield, Tertulyan konusunda “doğru yerde ve doğru zamanda bulunan doğru bir insan: Hristiyan Üçlülük doktrininin asıl babası” demiştir. Mesih hakkındaki yüksek düşünceleriyle Tertulyan, “İsa Mesih'ten sonra artık spekülasyonlara ihtiyacımız yoktur, müjdeden sonra başka şeyleri araştırmaya ihtiyacımız yoktur. İman ettiğimiz zaman inandığımız şeyden başka bir şeye inanmak için hiçbir arzumuz yoktur çünkü inanmaya başlamakla, inanmak zorunda olduğumuz başka hiçbirşey olmadığını görürüz.” Tertulyan için bu sözler Kutsal Yazılar'a yalnızca yalın bir itaat demek değildi. Çünkü Kutsal Yazılar'da Tertulyan için insanların inanmak zorunda oldukları gerçeğin ne olduğunu bize veren Mesih'in kendisidir. “Araman gereken şey Mesih'in öğrettiği şeydir...” Tertulyan için gerçek arayışı, Mesih'in göklerden aracılığıyla bizlere konuştuğu Kutsal Yazılar'ın ışığı olmadan anlamsızdır. Fakat Tertulyan ne belirsizliğe ne de tam olarak literallığe kayar. “Sunulan gerçeğin özü bizler onu istediğimiz gibi araştırıp tartışsak da bozulmamaktadır.” der. İnsanları Kutsal Yazı'daki Mesih'le yüzleştiren bu gerçeği arayış sistemini sunarak Tertulyan şu sonuca ulaşmaktadır: “ Bu noktadan hareketle karşıtımın başvurduğu kaynağa itiraz edeceğim. İnsan öncelikle Mesih'le yüzleştirilmeden, O'nun doğasının ne olduğuna karar vermemelidir. Çünkü Rabbimiz bu dünyadayken ne olduğunu, Baba'nın iradesini nasıl yerine getirdiğini ve insanın görevi olarak neleri beklediğini açıklamıştır.”

Tertulyan'dan çok şey öğrendiğim açıktır. Fakat yine de Tertulyan hepimiz gibi kendi zamanın çocuğuydu. Hiçbir zaman kendisinden önce gelenlerin kendisi üzerinde bıraktığı Logos kavramından etkilenme düşüncesinden kendisini kurtaramadı. Warfield bu Logos kavramını şöyle açıklamaktadır: “Logos prensip olarak zaman ve yerle ilişkili olarak anlaşılabilir Tanrı'ydı. Bu yüzden Tanrı mutlak olarak değil görelî olarak sunulmaktaydı. Bu yüzden en temelinde Logos kavramı içerisinde güçlü bir şekilde “bağımlılık” kavramını buldurmaktaydı.”

Bütün resme baktığımızda da Kutsal Yazıların tanıklık ettiği Mesih düşüncesini geliştiren fakat aynı zamanda bu Mesih'i inkar eden Grek düşüncesinin spekülasyonlarına düşen büyük bir teolog görmekteyiz. Gnostiklerle olan tartışmasında onları ikna edebilmek umuduyla insanın ve dünyanın başlangıcı konusundaki Gnostik düşüncesine Mesih'i eklemiştir. Daha önce yapacağını söylediği şey olan “karşıtımın başvurduğu kaynağa itiraz” bile etmeye kalkışmamaktadır. Bu yüzden kendi önerdiği metodla tutarlı olmakta başarısız olmuştur. Onun ardından ise Tertulyan'ın metodunu izleme, fakat onun yaptığı hataları yapmadan bütün bu teolojiyi Logos teolojisinden temizleme görevi Calvin'e düşmüştür.

Kilisenin Mesih doktrini gelişirmesinin üç temel adımda gerçekleştiğini ve bu üç adımın gerçek bir inanç savunması oluşturmak için gerekli adımlar olduklarını söylemiştim. Daha sonra ise Tertulyan'ın inanç savunması ve Hristoloji konusunda zamanının çok ilerisinde olduğunu belirttim. Üçüncü adım olan Reform inanç açıklamaları ise John Calvin'in teolojisinin temel olarak açıklamalarıdır. Bu yüzden Calvin'in Hristolojisi'ne detaylı bir şekilde baktığımızda bu üçüncü adımı tam olarak anlamış olacağız. Bu şekilde de

Tertulyan'ın metodunun gelişimini ve uygulanışını ve ayrıca Mesih-merkezli inanç savunmasının nasıl başladığını göreceğiz.

Calvin için, Kutsal Yazı'dan ayrı olarak Tanrı hakkında spekülasyon yapmak yararsızdı. Bu yüzden naturel teoloji de yararsızdı. Naturel teoloji insana otonom bir yaratık olarak, dünyaya ise "verilmiş" olarak bakmaktadır. Naturel teologlar "neden"in, "mantığın" ve "gerçeğin", "dini olarak doğal" olduklarını varsayarlar. Bunlar insanın neyin muhtemel neyin muhtemel olmadığını belirlemesi için verilmiş araçlardan başka birşey değildir.

Reformasyon fikirlerine özgü olan temel şey ise Calvin'in Hristiyan İnançının Temelleri adlı kitabında belirttiği şu noktadır: "İnsan, Tanrı'nın Mesih'te Kutsal Yazılar aracılığıyla söylediğidir." Bu Tanrı üçlübirliktir. Calvin tarafından sunulan üç kişideki bu Tanrı, Tanrı kavramının kendisine eklenen veya varoluş sürecinde Tanrı'da gelişen birşey değil fakat gerçekte bu fikir olmadan varlığında anlaşılacak olan birşeydir. Calvin için Üçlübirlik doktrini, Hristiyan'ın kurtuluşunda Kurtaran Mesih'in ve Kutsallaştırılan Ruh'un her birinin Tanrı oluşundan emin olmasıdır. Ona göre insanlar yalnızca O'na hizmet etmemiz gereken tek bir Tanrı'nın olduğuna yürekten inanmalıdırlar fakat Kurtarıcımız İsa Mesih ve bizi kutsallaştırılan Kutsal Ruh'un da bu Tanrı'dan yani varlığımızı kendisine borçlu olduğumuz Baba'dan daha da aşağıda olmadıklarını ve bu üç farklı kişinin sevgimizin ve hayranlığımızın hedefi olduklarını kabul etmelidir. Bütün teolojisinin başlangıç noktası olarak Kutsal Yazı'nın bu üç kişilikteki Tanrısı'nı almaktaki ilgisi nedeniyle Calvin, İznik Konseyi'nin kullandığı dille hafifletildiği söylenebilecek olan herhangi bir "bağımlılık" teorisinin izinden bile kurtulmanın ne kadar gerekli olduğunu gördü. Bu yüzden Tanrı'nın Oğlu'yla ilgili olarak аὐτόθεος kelimesini kullandı.

Bu noktanın Hristiyan inanç savunması için olan önemi daha da açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Calvin şöyle demiştir: "Herhangi bir nedenle veya herhangi bir derecede Mesih'e Baba'nınkiyle her bakımdan aynı doğada bir tanrısallık atfedemeyenler veya buna istekli olamayanlar, Mesih'in kendi varoluşunun mutlak tanrısallığını aklamaları gerçeğiyle reddedilmektedirler." Calvin Mesih'in kişiliğini tamamen Kutsal Kitap terimleriyle yorumladı. Kullandığı metod, spekülatif olmaktan öte gerekli yorum ilkelerine dayanmaktaydı. Bu şekilde de metodu oldukça basitti: "Mesih'in kim olduğu, Mesih'in kendisini nasıl tanımladığına dayanır." Eğer Mesih olduğunu söylediği kişi ise bütün spekülasyonlar bir yana bırakılmalıdır çünkü Tanrı'nın kendisinden başka yemin edebilecek hiçbirşeyi yoktur. İnsanın ve Tanrı'nın ne olduğunu bulabilmek için bir kişi ancak Kutsal Yazılar'a bakabilir. Kutsal Yazı'nı tanıklık ettiği Mesih'e olan iman, bilgeliğin sonucu değil başlangıcıdır! Bu yüzden Calvin'in Üçlübirlikçi teolojisi tam olarak gelişene kadar gerçekten tutarlı bir Hristiyan teolojisi veya inanç savunması metodunun var olduğunu söylemek güçtür. Bir Hristiyanın imanını açıklamakta kullanırken geliştirdiği metod savunduğu iman içeriğini inkar etmemelidir veya çelişmemelidir. Bu noktayı iyi anlamış olarak Calvin, bütün spekülasyonları ve imanın "labirentli caddeleri" olarak gördüğü naturel teolojiyi reddetti. Bunların yerine iman ve anlayışın karşılıksız lütfun saf armağanları olduğunu söyledi.

Bu noktaya kadar özetlenmiş olan inanç savunması metodu Calvin'in metoduna yapılan bir eleştiri göz önüne alındığında daha da açık bir şekilde anlaşılacaktır. Bu eleştiri Stuart Cornelius Hackett'in "Teizmin Dirilişi" (The Resurrection of Theism) adlı kitabından gelmektedir. Hackett şöyle der: "Bizler inandığımız metafiziksel mutlak için mantıklı bir açıklamaya sahip olmalıyız. Kalvinizm bunu inkar etmektedir. Kalvinistler, Tanrı'nın insanları her şeye hakim iradesiyle oynatabileceği kuklalar olarak yarattığını söylemektedirler. Fakat eğer insan müjdeye iman etmek ve Tanrı'nın Ruhu bu kişinin yeniden

doğmasını sağlamadan önce Mesih' kişisel Kurtarıcısı olarak inanmak zorundaysa – eğer insan ahlaksal ve mantıksal olarak kendisine sunulan bu müjdeden sorumluysa – o zaman önceden varsayımçı inanç savunması kendi yapısı içerisinde açıkça belli olan irrasyonelliğe kendisini teslim etmek zorundadır. Karşıtlarının yenilgileriyle birlikte sürünerek bu şekilde, mantığın, deneyimin kendisinin aslında bir Tanrı'nın gerçek olup olmadığını belirlemesi gerektiğinde ısrar ettiği ortaya çıkar.”

Bu sözlerle Hackett, bir Calvinist olan ben ile bir Arminyusçu olan kendisi arasındaki sorunu çok güzel bir şekilde özetlemektedir. İkimizin de Kutsal Kitap'ın insan ve insanın günahlılığı, Kutsal Ruh ve Ruh'un her şeye hakim oluşuyla ilgili söylediklerini anlayışımızın kökten bir şekilde nasıl farklılaştığı apaçıktır. Kesinlikle aramızdaki sorun oldukça belirgindir. Aramızda ortak olarak paylaştığımız hiçbir “temel” yoktur: Kesinlikle, yaratılış-ilahi takdir, insanın düşüşü, Mesih'in kefareti, günahsızlığı ve dirilişi, ikinci gelişi ve mutlak zaferi, Kutsal Yazı doktrini ve kurtaran imanın doğası konularındaki anlayışımız tamamen farklı yönlerde olacaktır. Hristiyan olmayanların kabul etmelerini arzuladığımız Hackett'in imanını ve benim imanım kökten bir şekilde birbirlerinden farklıdır. Bu farklılık sadece içerikte değil aynı zamanda yapılarındaki temel metodta da yer almaktadır.

Herhangi Hristiyan olmayan bir epistemoloji yani benliğin kabul edebileceği prensiplere dayalı herhangi bir bilgi teorisi (Hackett'in kendi metodu da dahil olmak üzere) başarısız olmaya mahkumdur. Bu sadece Hristiyan imanının savunmakta bir başarısızlık değil herhangi bir bilgi şeklini savunmakta da tam bir başarısızlıktır. Bu nokta benim kanaatimce benim ve diğer birçok kişi tarafından defalarca kanıtlanmıştır.

Hackett'in ikinci suçlaması olan Kalvinizm'in determinist ve mantıksız olduğu iddiası kesinlikle doğru değildir. Kalvinizm'in determinist olduğu veya insanların kuklalardan başka birşey olmadıkları suçlamasına sahip olan bir kimsenin yapması gereken tek şey Calvin'in kendi yazdığı yazıları okumasıdır. Bunu yapan bir kimse gördükleri karşısında Kalvinizm'in bu şekilde suçlanmasının ne kadar yanlış olduğunu anlayacaktır. Calvinist Tanrı'nın herşeye hakim olduğu kavramının filozofların rastlantısal ve fiziksel determinizm kavramıyla uzaktan yakından bir ilgisi yoktur.

Kalvinist öğretinin irrasyonel olduğu suçlamasına gelince, Hackett'in aslında tutarsız demek istemediğini düşünüyorum. Herşeyden önce Calvin'in her konuda Kutsal Yazı'ya başvurduğunda aşırı tümdengelimci, aşırı mantıksal oluşuyla aslında teolojii mantıklı kılarak içindeki ruhunu öldürerek “günah” işlediği iddia edilmektedir. Calvinist öğretisi hakkında Hackett'in demek istediğinin aslında insana herhangi bir neden verilmeden günahlarından tövbe etmeye ve Mesih'i kabul etmeye çağrılması olduğunu düşünüyorum. Calvinist nedenler veremez çünkü imansızla herhangi bir ortak noktası yoktur. Calvinist için arkadaşını Mesih'e kazandırmak için başvurabileceği herhangi bir gerekçe veya kanıt yoktur.

Buna cevap olarak aslında durumun böyle olmadığını gözlemlediğimi söylemeliyim. Hackett, imansız bir kişiyle onun yanlış olan dünya ve insan görüşüyle aynı fikirde olarak bir ortak nokta bulunmadıkça o zaman bu kişiyle hiçbir ortak nokta bulunamayacağını varsaymaktadır. Bu görüşe karşılık olarak, Pavlus'u izlemiş Calvin'le birlikte insanlarla aramda kurabileceğim herhangi bir ortak noktanın Kutsal Kitap'ın o spesifik konuda söyledikleriyle sınırlı olduğu cevabını veriyorum. Evrendeki herşey, Kutsal Yazı'da açıklanmış olan üçlülük Tanrı'nın işleriyle olan ilişkilerinde neyseler odurlar. Bir evanjelik Arminyusçu olarak Hackett'in “ortak noktası” aslında temel olarak Kantçı bir epistemolojidir.

Bu epistemoloji ise insanların tam olarak birbirlerinden bağımsız oldukları ve aynı zamanda ilişkilerinde tamamen birbirlerine bağımlı olduklarını öğretir.

Bir imansızla kendi terimleri ve dünyası üzerinde anlaşmaya vararak bir ortak nokta aramak bu kişiyi asi isyanında ve bozulmuş konumunda temellendirmek demektir. Daha önce de gördüğümüz gibi imansız kişi “özgür” olduğu masalına kendisini inandırmaktadır. Ona göre Tanrı’nın bilgeliğinden ve kontrolünden bağımsız olarak onunla ilgili gerçekler de bu şekilde “özgür”dürler. “Açık fikirli” numarası yapabilir ve Tanrı’nın var olup olmadığını düşünmeye hazırmış gibi kendisini gösterebilir. Fakat çok “natural” olarak, Adem ve Havva’nın işlediği günahın aynısını işlemektedir.

Eğer bulacağı sadece bir yalandan ibaretse neden gerçeği arasın ki? Hristiyan olmayan bir kişi, gerçeklerin ne olduklarını, birbirleriyle nasıl bir ilişki içerisinde olduklarını ve hangi şekilde bağlantılı olduklarını yaratılışı ve ilahi takdiri inkar ederek açıklayabilir mi? Eğer bunu gerçekten yapabilirse o zaman Hristiyanlık basitçe bir yalandan ibarettir. İmansız olan kişi bunu yapamayacağı için, Hristiyanlık doğru olduğu için içerisine Kutsal Yazı’nın üçlülük olan Tanrı’sının insanların kurtuluşunda ilk adımı attığı bir teolojinin her zaman yararlarını aldım ve hala da almaktayım.

Hayali ortak nokta kavramına karşılık Kalvinist asli ortak nokta kavramı yararsız değildir. Mantıklı ve mümkün olarak kurulabilecek tek ortak nokta budur. İmansız kişi sadece şans veya mutlak kaderi eşit derecede mutlak ve karşılıklı olarak ilişkili olarak görmekte veya dünya hakkında aracılığıyla birçok şey öğrendiğimiz sezgisel deneyime sarılarak dünyada bir düzen olduğuna, devamlı bir değişim ve gelişimin varlığı inkar edilemezken bir birliğin olduğuna inanır. Fakat Hristiyan olmayan kişinin yaptığı “açıklama” aslında hiç de açıklama olarak sayılamaz. Olayların açıklaması için “öyle oluyor” demek “bu konuda bildiğim hiçbir açıklama yok” demekle aynı şeydir.

Bu yüzden kendi ortak noktasını kullanan Kalvinist, Hristiyan olmayan kişi hakkında, eğer dünya Kutsal Yazı’nın söylediği şekilde olmasaydı, eğer doğal kişinin bilgisi yaratılıştan ve ilah takdirden kaynaklanıyor olmasaydı o zaman hiçbir anlamda hiçbir bilginin var olmayacağı sonucuna varmaktadır. Bir Hristiyan, Hristiyan olmayan bir kişinin evrendeki olaylar veya doğa hakkında geçmişte yapmış olduğu ve hala yapmakta olduğu gözlemlerinin doğru olmasının nedeninin, evrenin Mesih’in söylediği şekilde olduğunu iddia eder. İmansız bilimadamı, kendisi için bir “açıklama”nın mümkün olduğu her zaman Hristiyan yaratılışı veya ilahi takdir prensiplerini ödünç almakta veya çalmaktadır çünkü “açıklamayı” kendisine mal edemeyeceğini bilmektedir. Tanrı’nın benzeyişinde yaratılmış olarak O’nun kontrol ettiği bir evrende yaşayan imansız, insan bilgisinin ve kültürünün gelişimine dolaylı ve arazi yoldan katkıda bulunmaktadır.

Hackett Kalvinizm’i mantıklı “nedenler” veremediği için irrasyonel olmak suçladığında asıl söylemek istediği ve karşı çıktığı şey, benim savunduğum metotta bir Hristiyan’ın, Hristiyan olmayan bir kişinin “iyi nedenler”i veya “geçerli kanıtlar”ı belirlediği imansız bir planı kabul etmemesidir. Bu tamamen doğrudur fakat kesinlikle irrasyonel değildir. Tam tersine savunduğum metoda göre bir Hristiyan Kutsal Yazı’nın tanıklık ettiği Mesih’i, dünyadaki herhangi bir şeyin açıklanması için üzerinde durulması gereken tek temel olarak sunmaktadır. “Neden sunmak” kavramı Hristiyan inanç savunması dışındaki herhangi bir ontoloji tarafından tamamen yok edilmektedir. Bu yüzden bir Hristiyan evreni Kutsal Kitap’ın anlattığı şekliyle anladıktan sonra ancak kendi rasyonelliğine bir anlam verebilecek ve evrenin asıl doğasını anlayabilecektir.

Buraya kadar söylediklerimin yeteri kadar açık olduğuna ve okuyucunun benim bu konudaki duruşumun ne olduğunu anladıklarını umut ediyorum. Bununla birlikte son kısımda tüm resmi özetlemenin yararlı olabileceğini düşünüyorum.

IV.GENEL ÖZET

“GELENEKSEL METOD”LA OLAN SORUNLARIM

1. Bu metod Tanrı'nın varlığının ontolojik ve rasyonel olarak gerekli olduğunu söylemek yerine “muhtemel” ve “oldukça mümkün” terimlerini ve bakış açısını kullanarak Tanrı'nın kendisinden taviz vermektedir.
2. Tanrı'nın iradesini, herşeyi kapsayan ve meydana gelen herşeyi en mutlak “nedeni” olarak anlamayarak bu Tanrı'nın bilgeliğinden taviz vermektedir.
3. Aşağıdaki şekillerde Tanrı'nın vahyinden veya esinlemesinden taviz vermektedir:
 - a. Bu vahyin gerekliliğinden taviz vermektedir. Bunu da insanın cennette bile Tanrı'nın genel(natural) vahyini, kendisine Tanrı tarafından verilmiş antlaşmasal zorunluluklar çerçevesinde yorumlamak zorunda olduğunu kabul etmeyerek yapmaktadır. Geleneksel metoda göre Doğal vahiy, kendi kendisine “anlaşılabilir”.
 - b. Açıklığından taviz vermektedir. Tanrı'nın hem genel hem de özel vahyinin, insanların sadece Tanrı'nın varlığının “olası” olduğunu söyleyebileceği kadar açık olduğunu iddia etmektedir.
 - c. Yeterliliğinden taviz vermektedir. Bunu da Tanrı için ve insan için tamamen yeni olabilecek gerçeklerin kendisinden kaynaklanabileceği “mutlak şans” görüşüne tutunarak yapmaktadır. Geleneksel metoda göre ise bu tip gerçekler Tanrı'nın ne genel ne de özel vahyi aracılığıyla yorumlanabilirler veya açıklanabilirler.
 - d. Otoritesinden taviz vermektedir. Geleneksel metoda göre Tanrı'nın Sözü'nün kendi kendisi için yaptığı tanıklık ve bundan kaynaklanan otorite, mantığın ve deneyimin otoritesinden sonra gelmektedir. Bu görüşe göre Kutsal Yazılar kendilerini tanımlamazlar. İnsan Kutsal Yazılar'ı tanımlar ve kendi otoritesi çerçevesinde Kutsal Yazı'nın otoritesini belirler.
4. İnsanın Tanrı'nın benzeyişinde yaratılışından, insanın yaratılışının ve bilgisinin Tanrı'nın varlığından ve bilgisinden bağımsız olduğunu düşünerek taviz vermektedir. Geleneksel yaklaşımda insan Tanrı'nın düşüncelerine sahip olmak zorunda değildir.
5. Adem'in davranışlarının kendisinden sonra gelecek insan neslinin geleceğini belirlemesi anlamında insan Tanrı'yla olan antlaşmasal ilişkisinden taviz vermektedir.

6. İnsanın ahlaksal bozulmuşluğunun düşünceleri ve davranışları da dahil olmak üzere bütün yaşamına yayıldığını anlamayarak, Adem'in günahının sonucu olan insanlığın günahkarlığından taviz vermektedir.
7. Tanrı'nın lütfundan "gerçek bilgiye yenilenme" anlamında gerekli bir koşul olarak bahsetmeyerek taviz vermektedir. Geleneksel görüşe göre insan, "mantığın doğru kullanımı" aracılığıyla gerçek bilgiye erişebilir.

FELSEFİK ANLAMDA HRİSTİYAN VE HRİSTİYAN OLMAYAN ARASINDAKİ İLİŞKİYİ ANLAYIŞIM

1. İki de gerçekliğin doğası hakkında bazı önceden varsayımlara sahiptirler:
 - a. Hristiyan, Kutsal Yazı'da açıklanmış olan üçlülük olan Tanrı'yı ve O'nun kurtuluş planını önceden varsaymaktadır.
 - b. Hristiyan olmayan, "şans" ve "diyalektik" arasında, şansın maddenin ve yaşamın kaynağı, diyalektiğin ise günümüz bilimsel girişimlerin başarısı olduğu konusunda bir önceden varsayımına sahiptir.
2. Sınırlı yaratıklar olarak ne Hristiyan ne de Hristiyan olmayan kişi mantık araçlarını kullanarak realitenin ne olması gerektiğini veya ne olamayacağını söyleyemez.
 - a. Bu yüzden Hristiyan etrafındaki dünyayı, Kutsal Yazı'nın tanıklık ettiği Mesih'in planına kendisini tabi tutarak, gerçeklerin mantıksal düzeni ve gözlem aracılığıyla anlamaya çalışır.
 - b. Hristiyan olmayan kişi, her ne kadar Hristiyan'la aynı girişimde bulursa da, Hristiyan öğretisini yok etmek için mantığa başvurur. Bir yandan maddenin rasyonel olmayışına başvurarak "gerçeklerin" şansdan kaynaklanan karakterlerinin Hristiyanlığa karşı kati bir kanıt oluşturduklarını söylemektedir. Öte yandan ise Parmenides gibi Hristiyanlığın öyküsünün doğru olamayacağını söylemektedir. Ona göre insan otonom bir yaratık olmalıdır ve "mantık", "olasılık" sahasının belirleyicisi olmalıdır. Bütün bunların sonucu olarak da olasılık Tanrı'dan üstün olmalıdır.
3. İki taraf da kendi iddialarının "gerçeklerle uyumlu olduklarını" söylerler.
 - a. Hristiyan bunu iddia eder çünkü gerçekleri, kanıtları ve deneyimleri Kutsal Yazı'nın tanıklık ettiği Mesih'in vahyinin ışığında değerlendirir.
 - b. Hristiyan olmayan kişi bunu iddia eder çünkü gerçekleri, kanıtları ve deneyimleri insan kişiliğinin otonom yapısının varlığını varsayarak değerlendirir. Ona göre insanın otonomluğunu inkar eden hiçbir gerçek ve dünyanın ve insanın tanrısal bir kaynağı olduğunu kanıtlayan hiçbir gerçek yoktur.

4. İki taraf fa kendi iddialarının “rasyonel” olduklarını söylerler.
 - a. Hristiyan bunu, kendi pozisyonun sadece kendi içerisinde tutarlı olduğunu söylemekle kalmaz aynı zamanda gerçeğin mantığa olan “açıklanamaz” uygunluğunu ve rasyonelliğin gerekliliğini ve yararını açıklayabilerek yapar.
 - b. Hristiyan olmayan kişi aynı iddiada bulunabilir de bulunmayabilir de. Eğer Hristiyan olmayan kişi, evrenin mutlak rasyonelliği temelinde gerçeklerin mantığa uyumluluklarını açıklamaya giriştiği zaman, konu insanın ve yeryüzünün “evrimine” geldiğinde yerde sürünmek zorunda kalır. Eğer bunu da safi bir şans veya mutlak “irrasyonellik” temelinde açıklamaya çalışırsa bizler de böylesine bir açıklamanın aslında hiç de bir açıklama olarak sayılamayacağına ve hükmün kendisini yok ettiğine işaret edebiliriz.

BU YÜZDEN TUTARLI BİR HRİSTİYAN İNANÇ SAVUNMASI İÇİN ÖNERİM ŞUDUR:

1. Teolojide kullandığımız aynı metodu inanç savunması alanında da kullanmalıyız : Kutsal Yazı'nın kendi kendisine tanıklık eden, kendi kendisini açıklayan Mesih'ine başvurmak.
2. Artık Hristiyan'ın ve Hristiyan olmayanın aynı fikirde oldukları “ortak kavramlar”a değil “ortak temel”e başvurmalıyız. Hristiyan olan ve olmayan kişi böyle bir ortak temelde buluşmaktadırlar çünkü insan ve dünyası Kutsal Yazı kendileri hakkında ne söylüyorsa odurlar.
3. İnsana Tanrı'nın benzerliğinde yaratılmış bir insan olarak yaklaşmalıyız. Bunu da ancak Hristiyan olmayan, insanın rasyonel otonomisi prensibine karşılık olarak, Mesih'in Ruhu aracılığıyla ve Mesih'in kişiliğinde açıklanan, insanın bilgisinin Tanrı bilgisi temeline bağlı olduğunu öğreten Hristiyan prensibini sunarak yapabiliriz.
4. Bu yüzden insanların tutunabileceği tek mantığın Hristiyanlığın kendisi olduğunu anlatmalıyız. Hristiyanlıktan başka herhangi bir şeye inanmak bütünüyle irrasyoneldir. Yalnızca Hristiyanlık, mantığın kendisini “şans” sunağında katletmemektedir.
5. Bu yüzden önceden varsayım metoduyla tartışmalıyız. Tertulyan'ın yaptığı gibi bir Hristiyan da karşıtının en temel prensiplerine karşı çıkmak zorundadır. Hristiyanlığın tek “kanıt”ı, kendi gerçeği önceden varsayılmadıkça hiçbir şeyin “kanıtlanması”nın mümkün olmayışıdır. Hristiyanlık tarafından vaaz edilmiş şekliyle olayların asıl doğaları “kanıt”ın kendisinin gerekli temelleridir.
6. Tanrı'ya yabancılaşmış olan günahkara Kutsal Yazı'nın Mesih'ini, açık kanıtlarla öylesine sunmalıyız ki Kutsal Ruh bu kişinin gözlerini açtığında herşeyi aslında oldukları gibi görebilsin.
7. Hristiyan inancının mesajını ve kanıtlarını, insanın Hristiyan'ın tanımladığı şekilde olduğunu ve Hristiyan olmayanın konuşulan konuları entellektüel olarak

anlayabilmesinin önemini de bilerek olabildiği kadar açık bir şekilde sunmalıyız. Bu şekilde yaparak da büyük ölçüde aslında Hristiyan olmayan kişinin “daha önceden bildikleri” fakat isyanla bastırdıklarını ona anlatmış oluruz. Bu hatırlatma süreci, her şeye egemen lütfuyla imansız, sonsuz yaşam olanı tanıyabilmesi için tövbeyi bağışlayan Kutsal Ruh’a da uygun ortamı hazırlayacaktır.

C.V.T (Cornelius Van Til)

Filename: Neye İnaniyorum? (Cornelius Van Til).docx
Directory: /Users/darlenenbocek/Documents/ProtestanReform/updated_To_U
PLOAD/DONE
Template: /Users/darlenenbocek/Library/Group
Containers/UBF8T346G9.Office/User
Content.localized/Templates.localized/Normal.dotm
Title:
Subject:
Author: Microsoft Office User
Keywords:
Comments:
Creation Date: 3/9/23 12:37:00 PM
Change Number: 2
Last Saved On: 4/7/23 4:55:00 PM
Last Saved By: Darlene Bocek
Total Editing Time: 1 Minute
Last Printed On: 4/7/23 5:11:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 15
Number of Words: 5,836
Number of Characters: 41,149 (approx.)